

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan toimintasuunnitelma vuodelle 2024

Varhaiskasvatus

Kunnallista varhaiskasvatusta järjestetään Haapavedellä Ahjolan ja Onnimannin päiväkodeissa sekä perhepäivähoidossa. 1.8.2021 alkaneen kaksivuotisen esiopetuskokeilun myötä myös Haapaveden opiston tiloissa järjestetään Ahjolan päiväkodin alaisuudessa toimivaa täydentävää varhaiskasvatusta 31.5.2024 asti. Vuoden 2024 alusta alkaen Haapaveden kaupungin varhaiskasvatustiloina olleiden tilapäisyksiköiden toiminta päättyi ja tämän myötä kunnalliset varhaiskasvatuspaikat vähenevät. Haasteena tulevaisuudessa onkin se, miten kunnalliset varhaiskasvatuspaikat riittävät mahdollista kysyntää vastaavaksi.

Onnimannin Ketunleipien sekä Metsätähtien ryhmät on keskitetty vuorohoitoa tarvitsevien lasten varhaiskasvatusryhmiksi. Vuorohoidon kysyntä lisääntyy edelleen työpaikkojen (esim. kaupan alan) laajentuneiden työaikojen vuoksi.

Varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön syksyllä 2018 ja keväällä 2019 päivitetyt varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Keväällä 2022 valtakunnallisia varhaiskasvatussuunnitelman perusteita päivitettiin lähinnä lapsen tukeen liittyvissä asioissa, siten että päivitetty varhaiskasvatussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2022. Tämän johdosta myös Haapaveden varhaiskasvatussuunnitelmaa päivitettiin kevään 2022 aikana.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajoja korotettiin 1.4.2023 alkaen ja tämä pienensi jo entuudestaan perheiden varhaiskasvatusmaksuja ja sen myötä niiden lasten määrä, joille varhaiskasvatus on maksutonta, on kasvanut.

Yhteistyötä perheiden, esi- ja perusopetuksen, sosiaali- ja terveysten palveluiden sekä eri asiantuntijoiden kanssa tehostetaan. Varhaiserityiskasvatusta kehitetään, jotta kaikille tukea tarvitseville lapsille voitaisiin tarjota heidän tarpeidensa mukaista kehityksen tukea jo varhaisessa vaiheessa ja samalla vahvistaa heidän oppimisensa taitoja jo ennen koulun aloittamista. Varhaiserityiskasvatuksen osalta kolmitasoisien tuen käyttöä on kehitetty päivitetyn varhaiskasvatussuunnitelman mukaiseksi sekä yhteistyötä esi- ja alkuopetuksen kanssa jatketaan ja tehostetaan.

Kaupunki on saanut tukea mm. koronan aiheuttamien ongelmien lieventämiseksi varhaiskasvatuksessa. Tuen avulla voidaan lisätä erityistä ja muuta tukea lapsiryhmissä. Tukea on saatu myös kolmitasoisien tuen jalkauttamiseen sekä henkilöstölle että johdolle. Lisäksi tukea on myönnetty myös varhaiskasvatuksen digihankkeen kehittämiseen ja toteuttamiseen. Digihankkeen avulla kehitetään henkilöstön digivalmiuksia. Sekä tuen hanke että digihanke päättyivät vuoden 2023 loppuun.

Viime vuosina kunnallisten perhepäivähoitajien määrä on vähentynyt huomattavasti. Tavoitteena on saada perhepäivähoitoon uusia työntekijöitä, jotta perheille voidaan tarjota tarvittavissa määrin perhepäivähoitoa. Kaupunki on tukenut perhepäivähoitajien rekrytointia 1.8.2022 alkaen perhepäivähoitajien palkkauksen kaksivuotisella kokeilulla. 4.9.2023 tehdyssä henkilöstöjaoksen päätöksessä perhepäivähoitajien palkkaus pysyy samalla tasolla palkkakokeilun jälkeen toistaiseksi. Tehtäväkohtaiseen palkkaan lisätään työehtosopimuksen mukaiset yleiskorotukset sekä mahdolliset järjestelyerät.

Haapaveden kaupunki tukee lapsiperheitä palvelusetelin, kotihoidontuen sekä yksityisen hoidon tuen kuntalisän avulla. Yksityinen päiväkotit Taikapuisto tarjoaa varhaiskasvatuspalveluja noin 40-60:lle lapselle sekä tammikuun 2024 alussa avattava uusi Taikakummun päiväkotit noin 80 lapselle. Perheet voivat myös palkata hoitajan omaan kotiinsa yksityiseksi perhepäivähoitajaksi. Syntyvyyden voimakas väheneminen, mutta toisaalta varhaiskasvatukseen tulevien lasten määrän suhteellinen kasvu asettavat haasteita tarvittavien hoitopaikkojen määrän ennakkoinnille.

Esiopetus ja aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta (APIP-toiminta)

Lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna. Vastuu lapsen osallistumisesta on huoltajalla.

Esiopetuksen opetusryhmät muodostetaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan määräämän tuntikehyksen ja talousarvion perusteella. Esiopetusta annetaan päiväkodeissa sekä kouluilla. Päivähoitoa tarvitsevat ovat esiopetuksessa pääsääntöisesti päiväkodeissa. Koulujen esiopetusryhmien sijoittaminen riippuu esiopetukseen ilmoittautuneiden määrästä ja sijoittumisesta. Ryhmäkoko on minimissään 8 oppilasta, tavallisimmin 12 – 14.

Haapavesi on ollut mukana opetus- ja kulttuuriministeriön kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa. Kokeilu kattaa lukuvuodet 2021-2024. Ensimmäinen kokeiluryhmä aloitti 1.8.2021 ja toinen 5-vuotiaiden ryhmä 1.8.2022. Kokeilu päättyy siis kokonaisuudessaan keväällä 2024. Kokeilussa on ollut mukana lapsia Onnimannin, Ahjolan ja Taikapuiston päiväkodeissa. Koska kokeilun lapsille on tarjottava päivän yhteydessä myös täydentävään varhaiskasvatukseen, ei kokeiluesikoulua ole voitu pitää kouluilla. Tämän vuoksi esikouluryhmien painopiste on siirtynyt kouluilta päiväkoteihin.

Esikouluryhmien määrä vähenee syksyllä 2024 viidestä neljään, koska 2-vuotinen esikoulukokeilu päättyy ja esikouluikäisten lasten määrä on vähentynyt. Esikoulua tultaneen järjestämään kunnallisella puolella Onnimannin ja Ahjolan päiväkodeissa sekä Hyttikallion koululla. Yksi esikouluryhmä tulee lisäksi toimimaan yksityisessä Taikapuiston päiväkodissa.

Iltapäivätoimintaa on tarpeen lisääntymisen myötä järjestetty syksystä 2021 lähtien Mäkirinteen koulun lisäksi myös Hyttikallion koululla. APIP-toiminta mahdollistaa paremmin työssäkäyvien huoltajien lastenhoitojärjestelyt. Vammaispalvelulain muutoksen myötä myös 3-9 -luokkalaisten vammaisten lasten iltapäivätoiminta on siirtynyt vuoden 2023 alusta perusopetuslain mukaan järjestettäväksi ja siten se ei kuulu hyvinvointialueen mukaisiin toimintoihin.

Perusopetus

Kaupunginvaltuusto teki toukokuussa 2020 kouluverkkoon pitkällä tähtäimellä vaikuttavan linjauksen. Sen mukaisesti koulu lakkautetaan, kun sen oppilasmäärä putoaa toteuman ja ennusteen mukaan alle 40 oppilaan kahtena peräkkäisenä vuonna. Vuonna 2024 ei edellä mainitun periaatteen mukaan tule lakkaamaan yhtään koulua.

Uusi yläkoulu/lukio on otettu käyttöön vuonna 2022. Uuden koulun tilat on suunniteltu siten että siellä voidaan hyödyntää sekä yläkoulun että lukion tiloja ja henkilökuntaa parhaalla mahdollisella tavalla. Tilat ovat käytössä mahdollisimman paljon myös iltaisin ja viikonloppuisin. Uusissa tiloissa voidaan hyödyntää uuden opetussuunnitelman ajatuksia täysipainoisesti.

Opetusryhmien koot ratkaistaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan tekemässä tuntikehyspäätöksessä. Tuntikehyspäätös seuraavaa lukuvuotta varten tehdään kevätlukukauden aikana. Tuntikehystä

(opetus- sekä tukiopetus- ja muut tunnit) ratkaistessaan kasvatus- ja koulutuslautakunta ottaa huomioon koulujen opetusryhmien kokoon vaikuttavina oppilasmäärät, oppilasaineksen sekä kaupungin taloustilanteen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti kokouksessaan 20.11. yhdistää yläkoululla kaksi pienryhmää lukuvuodelle 2024-25.

Syksyllä 2024 tulee muutos perusopetuksen tuntijakoon koskien yläkoulua, jonne tulee yksi lisätunti ruotsin kieleen. Tämä aiheuttaa muutoksia yhden ikäluokan osalta niin päiväaikatauluihin kuin kustannuksiinkin.

Vuonna 2023 perustettu erityisen tuen työryhmä sekä erityisen tuen koordinaattori jatkavat työtään erityisen tuen oppilaiden oppimisedellytysten parantamiseksi kasvatus- ja koulutuslautakunnan ohjeistuksen mukaisesti.

Digitutortoimintaa jatketaan vuonna 2024 yhden tutorin voimin kaupungin omana toimintana. Tutortoimintaa tarvitaan edelleen uuden opetussuunnitelman mukaisten digitaalisten valmiuksien kehittämiseen. Tavoitteena on jalkauttaa uuden opetussuunnitelman käytäntöjä opettajien ja oppilaiden pariin.

Oppilaiden digitaalisia valmiuksia kehitetään ja lisätään maltillisesti digitaalisten laitteiden määrää. Digitaalisten välineiden käytön määrä lisääntyy vähitellen oppilaiden iän kasvaessa. Esi- ja alkuopetuksessa painopiste on perustaitojen opettelussa käyttäen digitaalisia välineitä vain harkitusti.

Lukiokoulutus

eLukion toiminta päättyi keväällä 2023. Yhteistyö kuitenkin jatkuu eLukion pääkoulun eli Oulun aikuislukion kanssa. Haapaveden lukio voi hankkia opetusta harvinaisissa vieraissa kielissä aikuislukiolta. Myös tutkintotavoitteinen aikuislukio-opetus järjestetään jatkossa aikuislukion kautta. Syksyllä 2023 käynnistettiin OPH:n hankerahoituksella pilottikokeilu Oulun eteläisen alueen lukioden alueellisesta etälukioverkostosta. Alueen etälukion nimeksi tuli JokiElukio. Tarjoituksena on pyrkiä tarjoamaan ao. etälukiossa sellaisia opintojaksoja, joita oma lukio ei opiskelijoiden valintojen vähäisyyden vuoksi pysty itse tarjoamaan.

Lukion koulutus pidetään korkeatasoisena ja markkinointia tehostetaan. Lukio tulee jatkossa painottumaan taidelukioksi. Taiteenaloista ovat mukana musiikki, kuvataide, teatteri, tanssi ja kirjallisuus. Tarjonta pyritään pitämään mahdollisimman monipuolisena mm. musiikkilajien suhteen ja tarjonnassa hyödynnetään sekä Jokihelmen opiston että Jokilaaksojen musiikkiopiston tarjontaa. Markkinoinnissa hyödynnetään uutta koulurakennusta.

Ikäluokkien pienentyessä tulee lukion opiskelijamäärä jossakin vaiheessa väistämättä pienenemään. Lukio on vuonna 2023 kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätöksellä liittynyt mukaan Finest Future -hankkeeseen, jonka tarkoituksena on lisätä ulkomaisten opiskelijoiden määrää Suomen lukioissa. Haapaveden lukio on mukana opiskelijahaussa, joka toteutetaan kaksi kertaa vuodessa.

Lukion toiminnan turvaaminen on tärkeää myös yläasteelle ja lukioon pätevän opettajakunnan turvaamisena, koska kouluilla on lukuisia yhteisiä opettajia. Haapaveden lukion opetustarjonta sekä opetuksen laatu pidetään kilpailukykyisenä alueen muihin lukioihin verrattuna. Yhdistelmäutukintojen suorittajien määrää pyritään lisäämään oppilaitosten yhteistyötä tehostamalla ja korkeakouluopintojen tarjoamista monimuoto-opintoina jatketaan.

Lukiossa jatketaan korkeakouluyhteistyötä opetussuunnitelman mukaisesti. Yhteistyötä tehdään erityisesti Oulun yliopiston kanssa, mutta myös muiden yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa. Opiskelijavierailuja korkeakouluihin ja opiskelijaesittelyjä lisätään. Lukion opiskelijoilla on mahdollista suorittaa ammattikorkeakouluopintoja verkossa Centrian kautta. Lukio on mukana myös Oulun seudun ammattikorkeakoulun OAMK Highway -hankkeessa, jonka kautta opiskelijalla on mahdollisuus jo lukioaikana varmistaa opiskelupaikka OAMK:n teknillisillä aloilla.

Oulun eteläisen alueen ESR-hankkeelle Uuden osaamisen lukio haetaan jatkoa vuosille 2024-2026. Hankkeessa on lisätty lukioden työelämä- ja yritys yhteistyötä sekä korkeakouluyhteistyötä. Uudessa hankkeessa sen toteutuessa Haapavesi tulee olemaan yksi kolmesta koordinaattori paikkakunnasta.

Lukion uusi opetussuunnitelma on vuonna 2024 käytössä kaikkien lukioikäluokkien osalta. Opetussuunnitelmassa korostetaan oppiaineiden välistä yhteistyötä. Uudessa opetussuunnitelmassa korostuvat opinto-ohjauksen lisääminen sekä korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö. Opiskelijoiden osallisuutta oppituntien ulkopuoliseen toimintaan pyritään lisäämään ottamalla käyttöön ns. aktiivisuuspassi.

Opiskeluhooltotoimintaa tehostetaan koordinoimalla tehokkaammin eri toimijoiden yhteistyötä. Lukio on saanut opetushallitukselta hankeavustusta 37 170 euroa lukio-opiskelijoiden tuen hankkeeseen vuosille 2024-25. Tuen avulla mm. palkataan lukiovalmentaja lukuvuodeksi 2024-25.

Kansainvälinen toiminta on yksi lukion painopisteistä. Toisen vuosikurssin opiskelijat tekevät opintoretken ulkomaille keväisin. Kevään 2024 retki toteutetaan Kroatiaan Splitiin.

Kumppanuuskampus

Haapaveden lukio, Haapaveden opisto, Jokihelmen opisto ja Jokilaaksojen musiikkiopisto muodostavat Kumppanuuskampuksen. Tarkoituksena on lisätä oppilaitosten toiminnallista yhteistyötä ja sitä kautta lisätä Haapaveden ja alueen vetovoimaisuutta koulutuksen saralla. Kumppanuuskampuksen tavoitteita ovat:

1. Uuden joustavan, tehokkaan ja taloudellisen koulutus- ja oppimiskulttuurin kehittäminen
2. Oppilaitosrajat ylittävän yhteistyön ja kumppanuuden kehittäminen
3. Elinikäisen oppimisen avaintaitojen tukeminen
4. Taloudellinen tehokkuus, hyöty, joka syntyy em. tavoitteiden toteuduttua

Kampustoiminta on ollut useita vuosia lähes jäissä mm. koronan vuoksi, mutta sitä pyritään tehostamaan vuonna 2024.